



تعبیر حضرت امیر(ع) از حضرت زهرا(س) در نهج البلاغه / محتوای وقفنامه حضرت علی(ع)

پژوهشگر برتر نهج البلاغه با تأکید بر جایگاه والای حضرت زهرا(س) در کلام ائمه(ع)، به وقفنامه ای در نهج البلاغه اشاره کرد ...

پژوهشگر برتر نهج البلاغه با تأکید بر جایگاه والای حضرت زهرا(س) در کلام ائمه(ع)، به وقفنامه ای در نهج البلاغه اشاره کرد که حضرت علی(ع) به زیبایی در آن از حضرت زهرا(س) تجلیل کرده است. دکتر محمدمهدی جعفری، پژوهشگر دینی و استاد بازنشسته دانشگاه شیراز در گفتگو با خبرنگار مهر، با تأکید بر مقام و منزلت حضرت زهرا(س) در اسلام تصریح کرد: این بانوی بزرگوار از دوران کودکی در کنار و در خدمت پیغمبر خدا(ص) نه به عنوان پدر بلکه به عنوان یک مسلمان مؤمن بود. البته بعد از رحلت حضرت خدیجه(س) ایشان آنچنان در خدمت پدر بودند که پیامبر(ص) عنوان «#171; ام ابیها» را به ایشان دادند.

وی در مورد جایگاه حضرت زهرا(ع) در کلام حضرت امیر(ع)، گفت: ازدواج حضرت زهرا(س) با حضرت علی(ع) به عنوان نمونه ای از یک زن مسلمان و یک مردم مسلمان صورت گرفت و امیرالمؤمنین(ع) از همان زمان بر شخصیت و جایگاه ویژه حضرت فاطمه(س) آگاهی داشت و حضرت علی(ع) در دو سه جای نهج البلاغه از حضرت زهرا(س) به شکل خاصی یاد کردند؛ یکی در زمان شهادت حضرت فاطمه(س) است که بر سر قبر آن بزرگوار وداع می کنند و خطاب به پیامبر(ص) از ایشان می خواهد که با اصرار از دخترت بپرس که چه بر سر او آوردند و در ادامه می گوید من آن امانتی که به من سپرده بودی به تو برگرداندم. از این کلام معلوم می شود حضرت زهرا نه به عنوان یک همسر معمولی بلکه امانتی از رسول خدا در نزد امیرالمؤمنین بوده و باید از این امانت به خوبی نگهداری کرده و بازپس بدهد اما متأسفانه اختیار از دست حضرت(ع) بیرون رفت و نتوانست آنطور که شایسته بود این امانت را نگهداری کند و از این جهت با یک زبان عذرخواهی با پیامبر سخن می گوید.

این پژوهشگر دینی تصریح کرد: حضرت علی(ع) در جای دیگری در نامه 24 نهج البلاغه که وقفنامه ای است مطلب قابل توجهی درباره حضرت فاطمه می فرماید. حضرت علی(ع) در دوران 25 ساله برکناری از مسئولیت اجتماعی بیکار ننشسته بود یعنی هم رهنمودهایی به مردم در اصول عقاید می داد و هم اگر مسئولین در مسائل اجتماعی با ایشان مشورت می کردند، نظر مشورتی خود را به ایشان ارائه می کرد و هم عملاً به عنوان یک انسانی که در جامعه حاضر است و از صحنه اجتماعی کنار نرفته، کارهایی انجام می دادند از جمله اینکه کشاورزی می کرد و نخل می کاشت و قنات می کند و این نخلستانها را آبیاری می کرد و وقتی این نخلها به حد رشد می رسیدند آنها را وقف می کردند.

دکتر جعفری افزود: حضرت در نامه 24 می فرماید: من بعد از خودم متولی این موقوفه را حسن قرار می دهم و اگر برای حسن اتفاقی افتاد حسین متولی این موقوفه شود و بعد از حسین سایر فرزندانم. و در این نامه قید می کند که برای این گفتم حسن و حسین که از#171; بنی فاطمه» هستند و از جانب مادرشان به پیغمبر(ص) منسوب هستند و من می خواهم با این کار این افتخار بزرگ را نصیب خود کنم که این دو را متولی موقوفه کرده باشم و پسران دیگر،#171; بنی علی» بعد از آنها متولی این موقوفه می توانند شوند.

وی تأکید کرد: حضرت علی(ع) با این بیان، به نکته ظریفی اشاره می کنند که حق تولیتی که از باغ برمی دارند برای حسن و حسین و سایر فرزندانم یکسان است یعنی این افتخار یک افتخار معنوی است و این امتیازی که آنها دارند نه از نظر امتیازات مادی و حب دنیای است که بگویم چون فرزندان پیغمبر هستند از جانب مادر من امتیاز بیشتری به آنها بدهم. خیر. بلکه این امتیازشان از این جهت معنوی است که من می خواهم آن را نصیب خود کنم و گرنه از نظر حقوقی که بابت تولیت این موقوفه برمی دارند برای همه یکسان است و آنوقت آن دو نفر را بنی فاطمه و سایر فرزندان را بنی علی می نامد یعنی حضرت زهرا(ع) را بر خود ترجیح می دهد و افتخار بزرگتری برای حضرت فاطمه که دختر پیامبرخداست، قائل است.

این خادم برتر نهج البلاغه در پاسخ به این سؤال که علت اینکه امام حسن عسکری(ع) می فرماید: "ما حجت خدا بر مردم هستیم و فاطمه(س) حجت خدا بر ما است"، و یا بر اساس برخی احادیث قدسی حضرت زهرا(س) بهانه آفرینش عنوان شده اند، در این مسئله چه مطالبی نهفته است؟ گفت: این یک مسئله ماوراء مادی و مسائل معمولی است. آنطور که در قرآن و سخنان پیامبر(ص) و

حضرت علی(ع) در نهج البلاغه بر می آید، خلقت انسانها همه یکسان بوده است. اما از آنجا که پیغمبر اکرم(ص) قبل از هر کسی حجت خدا بر انسانهاست و خداوند در قرآن می فرماید ما پیامبران را فرستادیم تا مردم حجتی علیه خدا نداشته باشند که تو مگر برای راهنمایی ما پیامبری فرستادی که ما به وظایف خود عمل کنیم؟ می فرماید بله من فرستادم. ولذا اتمام حجت کردم و هیچ کسی بر من حجتی ندارد.

وی افزود: از طرفی از آن جهت که حضرت محمد(ص) خاتم النبیین است، به نسبت دیگر انبیاء حجت برتر است و امیرالمؤمنین(ع) در نامه 62 که به مردم مصر می فرستد در مورد پیامبر(ص) می فرماید «مهیمن علی المرسلین» مهیمن یعنی کسی که فراز نردبان تکامل انسانی و تعالیم همه انسانها بر همه اشراف دارد یعنی در سلسه پیامبران که هر کدام در پله ای از نردبان تکامل انسانی قرار دارند، پیامبر اسلام در بالاترین پله است و بعد از پیغمبر امیرالمؤمنین قرار دارد که تعالیم پیامبر را به خوبی دریافته است و رسالت و ولایت پیغمبر را به دست آورده که بعد از او ابلاغ کند. آن ولایتی که پیامبر در غدیر به علی داد و فرمود: "من کنت مولا فلهذا علی مولا" همان ولایت الله است، ولایتی که خود پیغمبر داشت و بعد از ایشان حضرت علی(ع) این ولایت را دارد و فرزندان علی هم همه دنباله رو ایشان هستند و سلسله جنبان این فرزندان، حضرت زهرا(س) است.

دکتر جعفری تأکید کرد: بنابراین پیامبر بر همه مردم و ائمه حجت است، و نخستین امام یعنی حضرت علی(ع) حجت است بر امت اسلام و دیگر ائمه بعد از او حجت هستند و کسی که باعث شده این ولایت و این امانت به آنها برسد، فاطمه الزهرا(س) است از این جهت این بانو بر همه ائمه حجت است. یعنی این ولایت از طریق فاطمه به سایر ائمه منتقل شده است لذا با این تعبیر می توانیم بگوییم که همه ائمه بر خلق حجت هستند و حجت خدا را بر خلق تمام کرده اند و هیچ کسی جای هیچ عذرو بهانه ای ندارد که پیام پروردگار به ما نرسید. بلکه به وسیله این بزرگواران این ابلاغ صورت گرفته است اما کسی که این امانت را به دست آنها سپرده حضرت زهرا(س) است ولذا ایشان حجت خدا بر همه ائمه است.